

sommelighed, som kun kan virke gavnlig for dem selv og for Nationalformuen. Man giver dem derhos allerede i en tidlig Alder et Grundlag for en senere Alderdomsforsørgelse, man giver dem et Grundlag, hvorpaa de, naar de komme til Skjelsaar og Alder, selv kunne virke videre frem, og man giver dem et Haab om, at det skal kunne lykkes dem at føre et selvstændigt Liv, ogsaa i deres Alderdom, hvilket under de nuværende Forhold næsten er umuligt. Hvor demoraliserende og nedbrydende det maa indvirke paa Individerne, at de hele Livet igjennem, saalænge de ere arbejdsføre, leve et kummerligt Liv fra Haanden i Munden med den visse Udsigt til at ende paa Fattiganstalten — ligger klart for Dagen. Dersom det lykkes at gennemføre dette Lovforslag eller et lignende — vi holde ikke paa Forslagets Enkeltigheder i den Forstand, at vi ikke gjerne se Forbedringer deri — men dersom altsaa et Forslag i denne Retning kunde blive gennemført, er det vor Overbevisning, at de Afsløbender, som for Diebliffet findes i Samfundet for den menneskelige Glendighed, jeg mener Fængslerne, Sindsfygeanstalterne og tilbels Fattighuse, ville komme i en væsentlig Grad til at staa tomme, naar først dette Lovforslag er kommet til at virke i nogen Tid. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig paa Forslagsstillernes Begne at indstille dette Forslag til det høie Things næriere Drøftelse, idet jeg endnu kun skal bemærke, at det jo ikke kan være Andet, end at hvor der er saa mange Forslagsstillere som her, nemlig omtrent en Syvendedel af Things Medlemmer, ere Anskuelseerne ikke i den Grad ens hos Alle, at jeg tør sige, at jeg har været et fuldstændig nysgigtigt Udtryk for enhver Nuancering af de Anskuelse, som findes repræsenterede i vor Kreds. Jeg har imidlertid bestræbt mig for at holde Sagen saaglig som muligt, og jeg skal saavel paa mine Kollegers som paa egne Begne tillade mig slutteligen at tilføje, at, saafremt der i Forslaget maatte være endel Unsagtigheeder eller Inkonsekvenser, — et Par mindre ere faldne mig i Minde, og der kan jo maasse være flere, — saa bede vi om det høie Things Overbærenhed og bede om, at Lovforslaget maa blive taget under nysgigtig Overveelse i et Udvalg, for at eventuelle Mangler kunne blive rettede.

**Nielsen-Grøn:** Skjøndt jeg ikke kan sige, at jeg i Et og Alt kan slutte mig til det foreliggende Forslag, har jeg dog været meget glad ved at være Medforslagsstiller, ikke fordi jeg saa meget føler Træng til, at hele Landet eller Folket skal komme ind under denne Forsørgelsesanstalt, men fordi jeg tror, at en stor Del af de Trængende, nemlig Arbejderne baade i By og paa Land, kan faae Gavn og Betsignelse deraf. Thi det staar virkelig saaledes for mig, og jeg tænker, ogsaa for de fleste værdige Medlemmer, at vi ikke

maa blive ved at lade Arbejderne staa, som de staa, uden at række dem en hjælpsom Haand. Det er især Landarbejderne, jeg kjender — jeg tænker, at det værdige Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Paulsen), som ogsaa er Medforslagsstiller, nærmest vil tale om de kjøbenhavnske Forhold, og dem vil jeg derfor lade ligge. Det er en Kjendsgjerning, at mange af disse Arbejdere, som vi have derude paa Landet, hvad enten de nu ere Husmænd, Indfiddere, Tjenestetjende, eller hvadsomhelst de nu ere, i de unge Aar i Reglen ere livsfriske og glade; men lidt efter lidt komme de i trange Kaar, de begynde at maatte arbejde haardt; men det kan endda gaa, som det gaar. Det er nu gjerne saa, at de fleste sige: Vare vi kunde se en lys Alderdom imøde, saa var der ingen Fare ved at arbejde haardt nu; men det, der trykker Arbejderne haardest, er virkelig, at, naar en Mand maasse har offret hele sit Liv og arbeidet med Dygtighed og maasse været med til at forsvare Fædrelandet og derfor vove Liv og Blod, tager man ham, naar han er bleven gammel og træt, og smider ham ind i en Arbejdsanstalt eller Fattiggaard eller giver ham maasse en Smule Understøttelse af Kommunen. Og hvad saa? Saa har han mistet sin Valgret; saa lader man denne Mand, der har været med til at offere sin Livskraft for Landet, miste den Smule Ret, som han har med Hensyn til Landets Styrelse. Det er netop det, som jeg tænker, at vi især kunde hjælpe dem til, at kunne beholde deres Retligheder — Pligterne have de jo altid —; det forekommer mig, at det Bedste, vi kunne gjøre, er at støtte dem heri. Det er jo foreslaaet, at vi skulle have Alle med. Jeg kan ikke være helt igjennem enig i, at vi saaledes skulle tvinge Enhver til at betale 2 Ore fra 15 til 22 Aars Alderen, men kunne de Herrer gaa med dertil, kan jeg ogsaa. Enhver, der svarer sine 2 Ore mellem 15 og 22 Aars Alderen, vil jo, selv om han ikke svarer noget Mere, naar han bliver 60 Aar, kunne faae 26 Kr. aarlig. Det er ganske vist ikke Meget, men det er dog Noget; og den, som saa svarer sine 3 Ore fra 22 til 42 Aars Alderen og saa faar Tilskud af Staten, vil jo faae en ret kjøn Kapital, naar han bliver 60 Aar gammel — jeg tror, det er 136 Kr. —; og naar han saa vedbliver fra det 42de til det 60de Aar at svare 3 Ore, vil han ialt faae en Rente af 191 Kr. Jeg er sikker paa, at, hvis vi kunde komme saa vidt, vilde det vække megen Tilfredshed og Glæde i mangt et Hjem, hvor der nu er Sorg. Det har forundret mig, at det værdige Ministerium ikke selv har taget Initiativet til et slikt Lovforslag. Jeg veed nok, vi have intet Arbejdsministerium, og vi have ikke haft Smaafolk i Ministeriet, men Godsseiere. Men de Herrer maa dog kjende Lidt til, hvad det vil sige at have Arbejdere til at gjøre Nytte; det er dog dem, som holde hele Samfundet oppe. Hvis vi ikke havde Arbejdere,